

องค์ความรู้ เรื่อง กระบวนการถ่ายทอดความรู้เรื่องการย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ

ชื่อเจ้าของความรู้ นางสาวชวลัย ทุมมานอก นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

หมวดองค์ความรู้ หมวดที่ ๔ เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

ที่มา

จากการที่ได้มีโอกาสได้รับผิดชอบโครงการพลังเครือข่ายสัมมาชีพเคลื่อนที่ : CDD Mobile ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมให้วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ ที่ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุดรธานี ได้นำองค์ความรู้ที่มีอยู่ไปถ่ายทอดให้กับชุมชนที่มีความต้องการรับการฝึกอบรมด้านอาชีพ โดยการให้ความรู้นั้นเป็นการให้ความรู้ตามความต้องการของชุมชน โดยให้วิทยากรสัมมาชีพ ซึ่งเป็นภาคีเครือข่ายของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุดรธานี ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องการย้อมสีธรรมชาติโดยเฉพาะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ ได้นำความรู้ ความเชี่ยวชาญ ถ่ายทอดให้กับชุมชน เพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนที่มีความสนใจ และต้องการพัฒนาตนเอง

๒.๒ เพื่อให้วิทยากรผู้นำสัมมาชีพได้เรียนรู้กระบวนการ วิธีการ ขั้นตอนการถ่ายทอดความรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ

๓. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๓.๑ สำรวจความต้องการของชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุดรธานี

๓.๒ คัดเลือกพื้นที่โดยพิจารณาจากศักยภาพของชุมชน ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุดรธานี ได้คัดเลือกพื้นที่ บ้านคำดอกไม้ ม.๗ ต.นาบุง อ.ศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นชุมชนที่มีการทอผ้าฝ้ายที่ย้อมด้วยสีเคมี ยังต้องการความรู้เรื่องการย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ ซึ่งศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุดรธานี เห็นว่าควรได้รับการพัฒนา ส่งเสริมให้ความรู้ ในด้านนี้ เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจให้กับชุมชน ได้มีโอกาสแข่งขันในตลาดมากขึ้น

๓.๓ คัดเลือกวิทยากรผู้นำสัมมาชีพ จากทะเบียนรายชื่อผู้ผ่านการฝึกอบรมวิทยากรผู้นำสัมมาชีพตากศพ.อุดรธานี โดยเป็นวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องผ้า จำนวน ๑๐ ท่าน ซึ่งแต่ละท่านนั้นมีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องผ้าแตกต่างกัน เช่น มีความสามารถเรื่องการทออลดลายสวยงาม เป็นวิทยากรผู้นำสัมมาชีพที่มาจากกลุ่มทอผ้า OTOP ๓-๕ ดาว มีความเชี่ยวชาญเรื่องการสกัดสีธรรมชาติ การย้อมหมักโคลน

การย้อมผ้าคราม การทอผ้าไหม การออกแบบลวดลาย การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยให้เกิด
ความสามารถในการผลิตมากขึ้น

๓.๔ ประชุมทำความเข้าใจกับวิทยากรผู้นำสัมมนาชีพ

๓.๕ สกัดองค์ความรู้ของแต่ละคน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการนำไปถ่ายทอด

๓.๖ จัดกลุ่มองค์ความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ เรียงลำดับ ก่อน-หลัง

๓.๗ จัดทำหลักสูตรฝึกอบรม และตารางฝึกอบรม

๓.๘ แบ่งหน้าที่ บทบาท ตามความสามารถและความถนัดของวิทยากรผู้นำสัมมนาชีพ

๓.๙ ดำเนินการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ตามตาราง

๓.๑๐ มอบหมายภารกิจ

๓.๑๑ ออกติดตามประเมินผล พร้อมให้คำแนะนำแก่ชุมชนที่ได้รับการฝึกอบรม

๔. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

“การเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่หลากหลายของวิทยากรผู้นำสัมมนาชีพ ให้เป็นองค์ความรู้เดียวที่มี
ประสิทธิภาพ”

เนื่องจากวิทยากรผู้นำสัมมนาชีพมีความเชี่ยวชาญ ความถนัดเฉพาะด้านไม่เหมือนกัน ทักษะการ
ถ่ายทอดก็มีแตกต่างกัน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเชื่อมโยงองค์ความรู้หลายๆ องค์ความรู้ให้เป็น
องค์ความรู้เดียวกัน และเป็นองค์ความรู้ที่มีประสิทธิภาพ

๕. ข้อพึงระวัง

การถ่ายทอดความรู้ ให้ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้และนำไปใช้ได้จริง

๖. ข้อเสนอแนะ

ควรมีการเตรียมการซักซ้อม แบ่งบทบาทหน้าที่ตามความถนัด และความสามารถของวิทยากรผู้นำ
สัมมนาชีพ เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง คอยช่วยในการเติมเต็มส่วนที่สำคัญ ช่วยการจัดการกระบวนการให้
เป็นไปตามตารางฝึกอบรม และมีความราบรื่น โดยอย่าลืมบทบาทว่าเจ้าหน้าที่ เป็นเพียงพี่เลี้ยง มิใช่วิทยากร

ภาพประกอบ

